

Op bezoek in de topsportschool Gent

“Het gemeenschappelijke doel? Met je passie bezig zijn en je talent ontwikkelen, zonder je diploma te moeten inboeten”

Onder sportmanagement valt niet alleen het management van onze topsport, maar ook van de toekomst daarvan. In dat proces spelen onze zeven Vlaamse topsportscholen een steeds belangrijker wordende rol. *Sport & Strategie Vlaanderen* trok op reportage naar een van de kweekvijvers van onze toekomstige olympiërs.

AUTEUR: MARKO HEIJL

De zeven topsportscholen die Vlaanderen rijk is stellen zich tot doel getalenteerde jonge sporters maximaal te ondersteunen, niet alleen op sportief gebied maar evenzeer op het vlak van hun studies. En dat is mooi: talentrijke adolescenten hoeven zo niet te kiezen tussen een volwaardig diploma secundair onderwijs of topsport. Via een aanbod op maat wordt het toekomstige topsporters al sinds 1998 mogelijk gemaakt om die zo vaak als aartsmoelijk bestempelde combinatie school/topsport wél te realiseren. Het is een symbiose waarbij heel wat komt kijken. Voor een school zich topsportschool kan noemen, moet die het topsportconvenant (zie kader) ondertekenen. De verdere opvolging komt dan in de handen te liggen van een lokaal in de school aanwezige topsportschoolcoördinator, de spin in het web te midden van een samenwerking tussen het ministerie van Onderwijs, het ministerie van Sport, Sport Vlaanderen, het BOIC, het onderwijsnet en de scholengroep van de desbetreffende school, de diverse betrokken unisportfederaties en een aantal betrokken clubs.

Hoe dat complexe samenspel tussen al die diverse (sport)actoren nog te managen valt, willen we van binnenuit zien, dus trok *Sport & Strategie Vlaanderen* naar een topsportschool. Gezien de bijdrage aan het Vlaamse topsportsucces de afgelopen jaren, viel de keuze op de topsportschool in Gent. Op een soort sportieve minicampus aan de Watersportbaan zijn gymnastiek, wielersport (met nadruk op de piste en BMX), atletiek, acrogym, voetbal en schermen gehuisvest. We krijgen onze rondleiding van een oude bekende voor de lezer van *Sport & Strategie Vlaanderen*, Jo Van Hoecke. In een vorig leven in het management van sport was de VUB-professor medeoprichter van Double Pass, de in Brussel gevestigde expert in voetbalopleidingen die zijn knowhow wereldwijd uitdraagt naar de grootste competities. Van Hoecke nam vorig jaar afscheid van het operationele management van Double Pass en wilde oorspronkelijk voor een sabbatical gaan. Maar toen de opportuniteit zich aanbood om een kweekvijver van toekomstige topatleten te bestieren, liet hij zijn sporthart spreken.

Olympische plaquette

Op een zonnig binnenplaatsje van de school hangt een plaquette met daarin de namen gegraveerd van de (ex-)studenten van de Gentse topsportschool die naar de meest recente Olympische Spelen zijn gegaan of een podiumplaats hebben behaald op een wereld- of Europees kampioenschap. “Het is de bedoeling dat het aantal namen op deze *wall of fame* nog serieus gaat aangroeien”, opent Jo Van Hoecke. Aan de muren van zijn kantoor hangen een aantal kaders van wereldkampioenen en ex-studenten Lotte Kopecky en Nina Derwael. Ook daar is er nog ruimte genoeg voor nieuwe kampioenen...

Maar *first things first*, een rondleiding. In de centrale hal van de school kruisen we de wielersporters die juist op het punt staan om aan hun donderdagvoormiddagtraining te beginnen. Terwijl hun leeftijdsgenoten over heel Vlaanderen – zo wil de schoolplicht – op de schoolbanken zitten, kunnen zij werken aan een verhoopte carrière als profwielrenner. En hun schoolverplichtingen dan? Van Hoecke: “Het hele lesseenpakket dat niet-topsportstudenten in 32 uur doorlopen, doen onze studenten in 20 uur, en dat voor een aantal richtingen

in zowel ASO (tegenwoordig ‘doorstroom’ genoemd) als TSO (tegenwoordig ‘dubbele finaliteit’ genoemd). Dat is mogelijk dankzij kleinere klasgroepen en onderwijs op maat gegeven door een selectie van gemotiveerde en flexibele leerkrachten van het Atheneum Voskenslaan, waar we als topsportschool deel van uitmaken. En vooral dankzij een intensieve, individuele begeleiding, niet alleen op studiegebied, maar ook socio-emotioneel, medisch en sportief vlak, iets wat we samen met het multidisciplinaire team van de federaties realiseren. We bieden de leerstof van de tweede en de derde graad aan op verschillende manieren, deels via het principe van *blended learning*, zodat leerlingen in staat zijn om deze ook op verplaatsing te kunnen verwerken. Een belangrijke rol daarin is ook weggelegd voor het digitale platform.”

En dat lukt blijkbaar uitstekend. “Het is zelfs zo dat de slaagcijfers aangeven dat we op deze manier in die 20 uur een even hoog of zelfs hoger niveau halen dan niet-topsportstudenten over heel Vlaanderen”, verklaart Van Hoecke. “Uiteraard is het ook zo dat we hier te maken hebben met mogelijk toekomstige topsporters, van wie naast talent per definitie ook doorzet-

Jo Van Hoecke, coördinator topsportschool Gent

FOTO: SPIETH BEBETE

FOTO: SPIETH BEBETE

tingsvermogen mag worden verwacht. Meer dan niet-topsportstudenten hebben ze nu eenmaal zelfregulerende vaardigheden als kunnen plannen en efficiënt met hun tijd omgaan nodig. We begeleiden ze daar maximaal in, zonder lukt het niet."

Questopia

Als extra voordeel hebben de negentig leerling/topsporters van de topsportschool Gent dat alle trainingsfaciliteiten voor hun sport allemaal op één zakdoek rond de school liggen, ze verliezen dus al geen tijd in het verkeer. Zo ook het internaat Questopia, waar ze door de week na hun met school en training gevulde dagtaak verblijven. We krijgen een rondleiding van Bart Jooris, de directeur van het internaat. De kamers van de leerling/topsporters zijn opgeruimd, hier regeert duidelijk discipline, haast een conditio sine qua non in deze topsportomgeving. Op de benedenverdieping is er een speelzaal met aandacht voor 'andere' sporten als darts en biljart, en op elke verdieping is er een gezellige zithoek met een tv en een PlayStation voor na gedane arbeid. In de eetzaal zitten de studenten bij elkaar. Waar de gymnasten opteren voor een licht slaatje, gaan de wielrenners na een calorieverstinkende ochtendrit voor een extra

bordje pasta. Leiden de verschillende regimes per sport nooit tot spanningen bij de jonge gasten van het internaat? Jo Van Hoecke: "Het gemeenschappelijke doel, met je passie bezig zijn en je talent ontwikkelen zonder je diploma te moeten inboeten, dat schept een band en het wederzijdse respect is dan ook bijzonder groot. Maar daarnaast zien we inderdaad wel dat de leerling/topsporters vooral in hun eigen sportbubbel samenleven."

Wielercentrum

Onze eerste topsporthalte is het Wielercentrum Eddy Merckx, vooralsnog de enige overdekte topsporttrainingsinfrastructuur voor wielersport in ons land. Overal op en rond de piste wordt er hard gewerkt aan de toekomst: in de fitness, op fietsrollen die her en der staan opgesteld, op de piste zoeven jong en iets ouder voorbij. Dat alles onder het toezicht oog van Koen Beeckman, topsportcoördinator van Cycling Vlaanderen. "Zonder de topsportschool zou Lotte Kopecky wellicht geen wereldkampioen op de piste zijn geworden", zegt hij. "Hier brengen we de betere talenten bij elkaar in de meest ideale omstandigheden, dicht bij de piste, met zeer ervaren trainers en een multidisciplinaire begeleiding. Ook de nauwe samenwerking met

de school en het internaat zorgt ervoor dat het totaalplaatje permanent bewaakt wordt en dat problemen onmiddellijk kunnen aangepakt worden. Bovendien halen onze wielrenners heel wat inspiratie uit de vele contacten met de andere topsporters uit hun klas."

Gymnastiekhal

De volgende halte is de gymnastiekhal. Aan de ingang kruisen we olympisch kampioen Nina Derwael, ooit ook afgestudeerd aan de topsportschool. Jo Van Hoecke: "Naast de topsportschool en het internaat is er een verblijf van Sport Vlaanderen. Daar kunnen ook anderen verblijven die geen deel uitmaken van onze werking als topsportschool, maar zo wel samen kunnen trainen met onze leerlingen en gebruik kunnen maken van de gymnastiekhal, het wielercentrum Eddy Merckx en de andere topsportinfrastructuur."

Verspreid over de gymnastiekhal zijn enkele tientallen leerlingen op de diverse toestellen aan het trainen. We spotten Jutta Verkest, de Oscarwinnares voor mooiste bijrol naast gouden Nina op de Spelen van Tokio. Hier wordt gewerkt en gezweet, gevallen en opgestaan, en dat alles onder toezicht van een grote ploeg

toptrainers. De jongens en de meisjes elk aan hun eigen kant van de zaal, logischerwijs, in de gymnastiek zijn de meeste toestellen verschillend voor man en vrouw. Ze hebben elk ook hun eigen, interdisciplinaire trainersstaf. De jongens worden getraind door Vlaamse coaches, de meisjes aan de andere kant van de zaal door het bekende Franse toptrainersduo Marjorie Heuls en Yves Kieffer. Heuls en Kieffer zijn al sinds 2009 verantwoordelijk voor het vrouwenturnen bij de GymFed, en lagen mede aan de basis van de gouden medaille van Nina Derwael, de achtste plaats in het olympische teamklassement en tal van andere mooie successen die de gymnastiek het afgelopen decennium afleverde. De samenwerking wordt al zeker tot Parijs 2024 voortgezet. In een aanpalende zaal worden de acrogymnasten getraind door Russische en Belgische coaches, weer een zaal verderop treffen we de schermers met een Franse coach. Zegt de internationale coachingstaf die hier is verzameld iets over de highperformancesfeer, of doen we daar de eigen Vlaamse coaches mee tekort? Het zegt wel zeker iets over de evolutie die ons topsportbeleid de laatste decennia heeft doorgemaakt en de achterliggende ambitie.

Atletiekhal

In de Topsporthal, een van de weinige overdekte atletiekhallen van dit niveau die ons land rijk is, zien we voormalig hordeloper Patrick Himschoot twee jonge looptalenten over de piste jagen. Even verderop zijn een aantal toekomstige atletiektoppers stretchoefeningen aan het doen. Het oogt mooi, maar voor de topsportschool is atletiek echter een aflopend verhaal, zegt Jo Van Hoecke. "Het is bijzonder jammer dat de Vlaamse Atletiekliga gekozen heeft om de topsportscholen af te bouwen. Ik heb begrepen dat ze nu gaan voor een alternatief waarbij op woensdag de betere atleten samen zullen trainen in Gent. Voor de rest zal er voornamelijk getraind worden onder de individuele coaches. Ieder in zijn eigen club, vermoed ik. Ik begrijp dat voor veel disciplines in de atletiek nog niet zo intensief dient getraind

"TALENTDETECTIE EN -ONTWIKKELING STAAN UITERAARD CENTRAAL IN HET SPORTIEF PROGRAMMA. MAAR DAARNAAST WORDT VIA DE 'UNIVERSITEIT VAN DE TOPSPORT' OOK ACTIEF BIJGEDRAGEN AAN DE PERSOONSONTWIKKELING VAN ONZE TOPSPORTLEERLINGEN"

Jo Van Hoecke, coördinator topsportschool Gent

“ZONDER DE TOPSPORTSCHOOL ZOU LOTTE KOPECKY WELLICHT GEEN WERELDKAMPIOEN OP DE PISTE ZIJN GEWORDEN”

Koen Beekman, topsportcoördinator van Cycling Vlaanderen

te worden voor men junior of zelfs senior wordt. Bovendien is er minder specifieke infrastructuur nodig, zeker voor de loopnummers. Toch denk ik dat voor de technische nummers en vooral ook de meerkamp een centralisatie van de beste atleten met de beste coaches in Gent kan leiden tot duurzaam succes. Noor Vidts heeft hier in Gent ook de basis van haar succes in de meerkamp gelegd.”

Maar het stopzetten van de samenwerking met de Vlaamse Atletiekliga zal geen leermeester achterlaten. Topsportschoolcoördinator Van Hoecke is ondertussen al druk in gesprek met een andere unisportbond om de vrijgekomen ruimte in te vullen. Welke unisportbond dat is, wil Van Hoecke voorlopig nog niet zeggen. Maar waar liggen eigenlijk de grenzen van met welke bonden kan worden gesproken over een mogelijke samenwerking? “We kunnen volgens

het topsportconvenant enkel samenwerken met unisportbonden die op de topsportlijst staan. Zij zijn ook degene die samen met Sport Vlaanderen het topsportstatuut uitreiken en dus beslissen wie er tot onze topsportschool wordt toegelaten.”

In Nederland, grossier in olympisch eremetaal, heeft topsportstad Rotterdam de ambitie om de e-sport hoofdstad van het land te worden (zie ook pagina 2). Later dit jaar zullen op de Wereldspelen in Birmingham (VS) drie e-sportcompetities worden gelanceerd. Bij wijze van pilootproject weliswaar, maar je lanceert natuurlijk alleen een pilootproject als je er ergens een verdere toekomst in ziet. Zien de topsportscholen dat mogelijk ook? Als het hun ambitie is om toekomstige olympiërs op te leiden en het in de sterren geschreven staat dat e-sport vroeg of laat op het olympische

programma én de topsportlijst staat, ligt daar misschien een opportuniteit? Nu al jonge mensen opleiden voor een (olympische) carrière in e-sport, en zo een competitieve voorsprong opbouwen, of ligt dat buiten de sportieve grenzen van een topsportschool? Van Hoecke: “Als ik onze leerling/topsporters soms op hun gsm of de PlayStation bezig zie, zijn ze volgens mij al aan een topsportcarrière in die richting bezig! (lacht) Tja, waar leggen we de grens? Die wordt natuurlijk op de eerste plaats bepaald door het departement Topsport van Sport Vlaanderen. Ik heb op televisie weleens een reportage gezien over Zuid-Koreaanse e-sportscholen, waar de studenten, vaak niet de meest sportieve gebouwen, hun eten krijgen voorgeschoteld terwijl ze aan het gamen zijn. Los van de toekomst van e-sport en het statuut dat daar dan mogelijk mee gepaard zal gaan, denk ik dat dat toch een heel andere cultuur is, die haaks staat op waar wij hier mee bezig zijn.”

Voetbalveld

De laatste halte is het voetbalveld. Een vijftiental jongens – geen meisjes hier, die zitten samen in de topsportschool in Leuven – van veertien tot achttien jaar dribbelen onder het waakzame oog van vier trainers rond de bekende fluogeel potjes. Vier trainingssessies per week tijdens de schooluren, daarnaast trainen ze nog drie of vier avonden met hun eigen club, waaronder AA Gent, KV Oostende, Zulte Waregem, Deinze en Oudenaarde. Acht trainingen per week en dan 's weekends ook nog eens een wedstrijd, dat is voor voetballers toch veel te veel belasting, vooral daar het om adolescenten in de groei gaat? Bart Van Renterghem, voetbaltrainer aan de topsportschool: “Wij leggen hier de nadruk op technische en tactische trainingen, met videosesies en individuele oefenstof. Daarnaast kunnen we dankzij onze dagelijkse, individuele medische opvolging en screening – we zitten er écht bovenop – ingrijpen vóór er blessures door overbelasting komen. Die spelers worden dan een paar trainingen uit de groep gehaald voor een individueel programma, bijvoorbeeld bij een van onze kinesisten of in de fitness.”

Persoonsontwikkeling

Wat zijn de huidige tendensen, wat brengt de toekomst? De vraag stelt zich, daar ons ‘standaard’ onderwijs aan enorme veranderingen onderhevig is, en de topsportscholen uiteraard niet kunnen achterblijven. “Door de modernisering van het onderwijs wordt ook intensief samengewerkt met de federaties voor de realisatie van enkele eindtermen met betrekking tot de persoonlijke basisvorming”, zegt Van Hoecke. “Deze hebben te maken met competenties die ook in topsport aangesproken worden, zoals competenties op het vlak van lichamelijk, geestelijk en emotioneel bewustzijn, digitale en mediawijsheid, sociaal-relationale competenties en dergelijke meer. Daarnaast is de federatie verantwoordelijk voor de realisatie van de specifieke eindtermen die door het onderwijs opgelegd worden op het vlak van het ontwikkelingsplan Topsport. Het topsportluik van het curriculum draagt dus in belangrijke mate bij aan de eindtermen, iets wat ook door de topsportcoördinatoren dient gestimuleerd en bewaakt te worden. Talentdetectie en -ontwikkeling staan uiteraard centraal in het sportief programma. Maar daarnaast wordt via de ‘universiteit van de topsport’ ook actief bijgedragen aan de persoonsontwikkeling van onze topsportleerlingen. Kijk bijvoorbeeld naar Nina Derwael. Als ik zie hoe zij vandaag ook straalt buiten de turnzaal, is het duidelijk dat topsport in belangrijke mate bijdraagt tot de persoonsvorming van deze leerlingen. Persoonlijke ideeën en ambities in de sport worden bijvoorbeeld vertaald in actieplannen, men moet opkomen voor zichzelf en zijn teamgenoten, vaak in een andere taal, men leert zorg dragen voor zijn eigen lichaam en welbevinden. Daarnaast worden competenties als creativiteit, initiatief en ondernemerschap steeds belangrijker. Kortom, allemaal zaken die perfect passen in het DNA van onze school: de durf, nieuwsgierigheid en ambitie die we willen aanwakkeren bij alle vosjes aan de Voskenlaan!” ■

TOPSPORTCONVENANT

Het topsportconvenant bestaat uit:

- Een **globaal topsportconvenant**, dat wordt afgesloten door de Vlaamse minister bevoegd voor Onderwijs, de Vlaamse minister bevoegd voor Sport, Sport Vlaanderen, het BOIC, de VSF, de BVLO, het GOI onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap, de OVSG en het Katholiek Onderwijs Vlaanderen.
- Een **bijzonder topsportconvenant**, dat wordt afgesloten door de Vlaamse minister bevoegd voor Onderwijs, de betrokken unisportfederatie en een lokale onderwijsverstrekker, die een topsportstudierichting met een doorstroom-, dubbele of arbeidsmarktfinaliteit mag inrichten.

Beide convenanten verwijzen naar elkaar zodat ze niet los van elkaar kunnen gelezen worden